Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43

PL 204

65101 Vaasa

Puhelin 029 56 42611

Faksi 029 56 42760

Sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi

H 00335/18

8.1.2019

LaV@eduskunta.fi

Viite: Eduskunnan lakivaliokunnan lausuntopyyntö 4.12.2018

Asia: Vaasan hallinto-oikeuden lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi oikeudenkäyntiasioista hallintoasioissa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 29/2018 vp) ja esityksen käsittelyyn liitettyä lakialoitetta LA 1/2015 vp

Vaasan hallinto-oikeus on antanut oikeusministeriölle 13.6.2017 lausunnon koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (lausuntopyynnön diaarinumero OM 17/41/2015). Hallinto-oikeus toteaa, että hallituksen esityksessä 29/2018 vp on otettu pääosin riittävästi huomioon hallinto-oikeuden lausunnossa esiin tuodut kommentit ja muutosehdotukset.

Esitetyn hallintoasioiden oikeudenkäyntilain säännökset ja niitä koskevat perustelut ovat valmistelussa vielä tarkentuneet. Hallinto-oikeus pitää nyt esitettyjä säännöksiä täsmällisinä. Säännöksissä on kuitenkin jätetty riittävästi joustoa ja harkinnanvaraa tuomioistuimelle hallintolainkäyttöasioiden moninainen luonne huomioon ottaen. Hallinto-oikeus on kuitenkin kiinnittänyt muutamaan seikkaan huomiota ja toteaa seuraavaa:

Hallinto-oikeus on esityksen luonnoksesta antamassaan lausunnossa tuonut esiin tuomioistuimen mahdollisuuden erityistilanteissa määrätä asianosaiselle lainoppinut oikeudenkäyntiavustaja. Hallinto-oikeus toteaa, että tarve lainoppineen oikeudenkäyntiavustajan määräämiseen tulee esille muun muassa lastensuojeluasioissa tilanteissa, joissa toisella osapuolella on lainoppinut avustaja ja toisella ei. Tällöin voisi olla tarpeen määrätä asianosaiselle lainoppinut avustaja oikeudenkäynnin tasapuolisuuden varmistamiseksi. Asia voidaan kuitenkin hoitaa myös hyvällä prosessinjohdolla kehottamalla avustajaa vailla olevaa asianosaista esimerkiksi ennen suullista käsittelyä hankkimaan haluamansa lainoppinut avustaja.

Esitetyn lain 90 §:n 2 momentin mukaan tiedoksianto on toimitettava todisteellisesti myös, jos se koskee päätöksen täytäntöönpanoa tai muuta väliaikaista määräystä. Kun esitys on tiedoksiannon osalta lähtenyt tiedoksiantomenettelyn keventämisestä, hallinto-oikeus pitää todisteellista tiedoksiantoa päätöksen täytäntöönpanon kieltoa ja muita väliaikaismääräyksiä koskien tarpeettomana ehdotuksena, joka poikkeaa tämän hetkisestä käytännöstä. Esityksen perusteluista ei käy ilmi tarkemmin muutoksen syyt.

Hallituksen esityksen (HE 29/2018 vp) käsittelyyn on liitetty lakialoite LA 1/2015 vp. Lakialoitteessa on esitetty hallintolainkäyttölain 6 §:n 2 momentin muuttamista poistamalla lainkohdasta viranomaisen valitusoikeus sillä perusteella, että valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen. Tältä osin hallinto-oikeus toteaa, että viranomaisen valitusoikeudesta on pääosin säädelty

erityissäännöksissä. Yleissäännös viranomaisen valitusoikeudesta yleisen edun turvaamiseksi on täydentävästi tarpeen viranomaiselle lain mukaan kuuluvan valvontatehtävän suorittamiseksi. Nyt esitetyssä laissa ei ole ehdotettu tältä osin muutosta viranomaisen valitusoikeuden laajuuteen nykyisestä. Laissa on kuitenkin valitusoikeutta koskevan säännöksen perusteluissa lausuttu, että yleissäännöksessä tarkoitettu viranomaisen valitusoikeus liittyy vain tilanteisiin, joissa viranomaiselle on laissa nimenomaan säädetty erityinen valvontatehtävä ja valitusoikeus on yleisen edun vuoksi tarpeen tämän valvontatehtävän hoitamiseksi. Esityksen yleisperustelujen nykytilaa koskevasta kohdan 2.2 taulukosta 3 ilmenee suuntaus siitä, että viranomaisten valitukset toisten viranomaisten päätöksistä ovat vähentyneet. Hallinto-oikeus katsoo, että esitetyn lain säännökset valitusoikeudesta ovat asianmukaiset.

Lausunto on valmisteltu työryhmässä, jonka jäseninä ovat olleet hallinto-oikeustuomarit Marjatta Korsbäck ja Kirsi Stark sekä asessori Heli Ala-Tulijoki.

Ylituomari Jaakko Kellosalo